Ks. Bartłomiej Wink

„Posługa charytatywna żeńskich zgromadzeń zakonnych w Polsce w latach 1989-2015. Studium teologicznopastoralne."

W dysertacji została przeanalizowana i w sposób usystematyzowany przedstawiona posługa charytatywna żeńskich zgromadzeń zakonnych w Polsce w latach 1989-2015.

Rozprawa składa się z czterech rozdziałów. Pierwszy rozdział ukazuje podstawy teologiczne działalności charytatywnej zakonów żeńskich, historię tejże działalności na ziemiach polskich oraz aktualne przejawy ubóstwa w Polsce. Apostolstwo własne osób konsekrowanych wynika z profesji rad ewangelicznych. Dozgonne dziewictwo, dobrowolne ubóstwo oraz synowskie posłuszeństwo uzdalniają osoby konsekrowane do wejścia na drogę miłości doskonałej i jednocześnie charakterystycznej dla nich formy apostolstwa. Historia pokazuje, jak siostry zakonne odczytywały nauczanie Kościoła i jak mocno swoją działalnością wpisały się w świadczenie miłości potrzebującym w Polsce. Natomiast przedstawione raporty o stanie ubóstwa społeczeństwa polskiego mówią, jak konieczne jest świadectwo posługi charytatywnej wobec poszczególnych osób i całych grup społecznych potrzebujących wsparcia materialnego, psychicznego, społecznego i duchowego.

Drugi rozdział ukazuje wielorakie przejawy działalności żeńskich zgromadzeń zakonnych w Polsce w latach 1989-2015 wobec rodziny, dzieci i młodzieży oraz osób starszych. Jest to bardzo ważny segment zaangażowania charytatywnego. Posługa dobroczynna wobec tych kręgów osób jest nieoceniona w wychowaniu do miłości i w promowaniu życia. Osoby życia konsekrowanego poprzez podejmowane dzieła apostolskie wnoszą szczególny i niezastąpiony wkład w realizację zbawczego posłannictwa Kościoła. W 2015 roku w Polsce 48 żeńskich instytutów życia konsekrowanego czyniło to poprzez 9 domów samotnej matki, 39 okien życia, 125 dzieł dla dzieci i młodzieży, 40 dzieł służących osobom starszym, a także poprzez zaangażowanie poszczególnych sióstr w działalność charytatywną różnych stowarzyszeń i fundacji.

Natomiast w trzecim rozdziale przedstawiono posługę charytatywną żeńskich zakonów wobec ludzi chorych, niepełnosprawnych, a także bezdomnych i skrajnie ubogich. Sens posługi wobec nich polega na odkrywaniu Oblicza Jezusa Chrystusa, podnoszeniu, umacnianiu, wlewaniu nadziei w serce cierpiącego człowieka. Jest to szczególnie ważne pole posługi charytatywnej sióstr zakonnych. Odkrywając w drugim człowieku cierpiącego Chrystusa, siostry zakonne niosą wsparcie, troskę i pomoc w chorobie. Spośród 77 żeńskich zgromadzeń zakonnych ujętych w niniejszej dysertacji, w 2015 roku aż 55 z nich prowadziło działalność charytatywną wobec tych grup potrzebujących. W sumie siostry zakonne niosły pomoc wspomnianym grupom beneficjentów poprzez 268 różnorodnych dzieł miłosierdzia. W ten sposób w codzienności wypełniają swoje posłannictwo budowy świata solidarności i prawdziwie ludzkiej wspólnoty (por. VC 82).

Ostatni, czwarty rozdział, zawiera propozycje kierunków odnowy posługi charytatywnej zakonów żeńskich wobec rodzin, dzieci i młodzieży, starszych, a także osób chorych, niepełnosprawnych, bezdomnych i skrajnie ubogich. Ukazuje także postulaty dotyczące rozwoju formacji charytatywnej osób konsekrowanych. Potrzeba wciąż nowych placówek, w których osoby potrzebujące będą mogły znaleźć pomoc adekwatną do swych potrzeb. Ważne jest również wsparcie i rozwój ośrodków opiekuńczych już istniejących, które nierzadko są nowatorskie. Zatem wszelkie inicjatywy powinny się cieszyć poparciem hierarchii kościelnej, a także władz rządowych i samorządowych. W większości ośrodków pomocowych prowadzonych przez siostry zakonne nieocenione jest zaangażowanie wolontariuszy, stąd potrzeba angażowania wciąż nowych osób do bezinteresownej służby potrzebującym. W rozwoju posługi dobroczynnej bardzo ważna jest współpraca wielu podmiotów. Należy podjąć przede wszystkim współpracę pomiędzy różnymi zakonami posługującymi w podobnych dziełach, z parafiami oraz z władzami samorządowymi i państwowymi, gdyż same zakony nie są w stanie udźwignąć ciężaru finansowania specjalistycznych zakładów opiekuńczych. Potrzeba także koordynacji działań ośrodków prowadzonych przez siostry zakonne.

Formacja charytatywna osób konsekrowanych powinna być ukierunkowana na życie duchowe i zespolenie z Jezusem Chrystusem. Należy podkreślić sens rad ewangelicznych w apostolstwie. Ważne jest zwłaszcza ubóstwo, tak by siostry zakonne pokochały nie tylko ubogich, ale również swoje ubóstwo w duchu i postępowaniu. Formacja charytatywna powinna pobudzać osoby konsekrowane, by jeszcze mocniej stawały się znakiem Boga w różnych środowiskach życia, zwłaszcza tam, gdzie posługują potrzebującym. W postulatach i nowicjatach zakonnych należy zadbać o to, aby kandydatki do życia konsekrowanego otrzymały nie tylko teoretyczną wiedzę na temat apostolatu społecznego Kościoła, ale także były praktycznie przygotowane do podejmowania rozmaitych dzieł miłości bliźniego i miłosierdzia chrześcijańskiego.

Wydaje się, że cała niniejsza rozprawa pokazuje, jak ważny i potrzebny jest dalszy rozwój oraz profesjonalizacja charytatywnej posługi żeńskich zgromadzeń zakonnych w Polsce przy jednoczesnej stałej formacji osób konsekrowanych, bez której trudno spodziewać się obfitych owoców ich charytatywnego zaangażowania.

s. Salomea Wilk